

BOOKBIRD 2020

Tema osrednjih člankov v **prvi številki** revije o mednarodni mladinski literaturi *Bookbird* iz leta 2020, ki jo izdaja IBBY, je šola v mladinski literaturi in mladinska literatura v šoli. Avtorji prispevkov opisujejo povezanost med obema in možnostmi, ki jih ta povezava nudi.

Shoshana Magnet in Catherine-Laura Dunnington predstavita v prispevku *Necessary Discomfort: Three Preschool Classrooms Break Open 'The Heart and the Bottle' and Sit with Hard Feelings* (Neizogibno neugodje: Trije predšolski razredi se ob knjigi *Srce in steklenica* spoprimejo s težkimi občutki) ugotovitve po izvedbi projekta s predšolskimi otroki in njihovimi učitelji o branju slikanice Oliverja Jeffersa *The Heart and the Bottle* (*Srce in steklenica*) in še nekaterih podobnih knjigah. Odzivi na branje knjig, katerih vsebina je žalostna in težka, so tako pri otrocih kot pri njihovih učiteljih različni. Namen projekta je bil seznaniti otroke z neprijetnimi občutki, se o njih z njimi pogovoriti in jih spodbujati, da se pogovarjajo o žalosti, o izgubah, o smrti.

V prispevku *Schooling and Post-Immigration Experiences in Latinx Children's Literature* (Poučevanje in po-priselitvene izkušnje v latinskoameriški mladinski literaturi) objavljata Yoo Kyung Sung in Kristi DeMar rezultate raziskave o šolskih izkušnjah imigrant-skih otrok v latinskoameriški literaturi, izdani v zadnjih desetih letih v ZDA. V izbranih dvanajstih knjigah se je v zgodbah pokazalo, kako pomembno je za priseljene otroke, ki imajo težave z jezikom, s težjim dojetjem snovi zaradi slabe predizobrazbe, z doživljanjem poniževanja in še vedno močnimi stereotipi, da so šola in učitelji, še posebej če govorijo tudi njihov jezik, tisti kulturni in izobraževalni prostor in osebe, ki jim pomagajo, da se vključijo

v novo okolje in da jih to okolje sprejme kot enakovredne. To so otroci, ki imajo pravico do šolanja, pomembno pa se je tudi zavedati, da so otroci.

Ali sodi LG literatura v osnovno šolo? Stephen Adam Crawley je v prispevku »*The Sky Didn't Fall or Anything*«: *A Mother's Response to Lesbian- and Gay-Inclusive Picturebooks in Elementary Schools in the United States* (»Nebo se ni zrušilo ali karkoli žec«: Odziv mame na LG slikanice v osnovni šoli v ZDA) navedel nekaj ugotovitev, ki so se pri njegovem proučevanju tega vprašanja izkazale za potrebne. Sodelovanje staršev, učiteljev in knjižničarjev, izbor kvalitetnih slikanic in skupno, glasno branje je pokazalo, da so LG slikanice primerne za osnovnošolske učence, saj so med njimi otroci, ki so člani družine, v kateri sta starša istega spola ali pa so to njihovi sorodniki, prijatelji ali pa znanci.

Nicola Daly iz Nove Zelandije, strokovnjakinja na področju mladinske književnosti, pedagogike in učenja tujih jezikov, se še posebej posveča večjezičnim slikanicam. Za svoj prispevek *Exploring Author Motivation, Intended Audience, and Text Layout in Dual-Language Picturebooks* (Raziskovanje motivacije avtorjev, predvidevani bralci, in ureditev besedila v dvojezičnih slikanicah) se je pogovarjala s petimi avtoricami o njihovem ustvarjanju dvojezičnih slikanic v angleškem jeziku in v jeziku avtohtonih prebivalcev. Štiri od njih so avtorice slikanic v angleškem jeziku in v maorskem jeziku, Te Reo Māori pa je avtorica slikanic v angleškem jeziku in jeziku truku, ki ga govori le še malo ljudi na Tajvanu. Avtorice, prepričane, da je poznavanje in znanje obeh jezikov tako pri odraslih kot mladih zaželeno in potrebno, so pri ustvarjanju dvojezičnih slikanic pozorne na več stvari. Pomembno je, kateri jezik je prvi jezik bralca, kdaj je tekst v obeh jezikih na isti strani in enake velikosti, kdaj je velikost enega in

drugega različna, kdaj je eden od jezikov ločen od drugega in je na začetku ali na koncu knjige, kdaj dopolni razumevanje teksta ilustracija in kdaj je slikanici priložen še zvočni zapis, ki pomaga pri pravilni izgovorjavi. Dvojezične slikanice naj bi spodbujale k učenju obeh jezikov in ohranjanju jezikov domačinov.

V rubriki Otroci in njihove knjige so objavljeni trije prispevki. Rachel Skrlac Lo in Sue Dahlstrom opišeta v prispevku *Comic Moments in the School Library: Reflections on an After-School Book Club* (Čas za stripe v šolski knjižnici: O knjižnem klubu po pouku) uspešno delovanje stripovskega kluba na eni od osnovnih šol v ZDA. Voditeljici kluba želita spodbuditi učence k branju kvalitetnih stripov, se o njih pogovarjati in da jih sami tudi ustvarijo.

Na svetu je število otrok, ki ne berejo in ki nimajo dostopa do knjig, preveliko. Leta 2000 ustanovljena organizacija Room to Read (Soba za branje) si v povezavi z lokalnimi skupnostmi, s partnerskimi organizacijami, z vladami šestnajstih dežel v Aziji in Afriki prizadeva z izobrazbo izboljšati življenje otrok iz revnega okolja, pri čemer so temeljnega pomena dostopne kvalitetne knjige, bralne navade in izobražen kader, ki posreduje literaturo in spodbuja mlade k branju. Delovanje indijske ustanove Room to Read India opiše Simmi Sikka v prispevku *End of Impossible: Inviting All Children into Reading* (Konec nemogočega: Vabilo vsem otrokom k branju).

Južnoafriška učiteljica in pisateljica Dorothy Dyer opiše v prispevku *Sharing the Love of Reading* (Deliti ljubezen do branja) svojo veliko ljubezen do branja in željo ter svoje konkretno zavzemanje, da bi k branju privabila mlade in da bi domači pisatelji za mlade pisali zgodbe, ki se dogajajo njim in v njihovem okolju. Bila je tudi gonilna moč pri ustanovitvi FunDza LiteracyTrust, pomembnega promotorja branja.

V rubriki pisatelj/i/ilustratorji sta predstavljena pisateljica Breanna J. McDaniel iz ZDA, s katero se je Emma Joy Reay pogovarjala o njeni slikanici z afroameriško problematiko *Hands Up!* (Roke gor), in Allan Drummond, večkrat nagrajeni britanski pisatelj in ilustrator poučnih knjig za mlade, ki se je z Vassiliki Tzomaka pogovarjal o svojih novejših knjigah. Te so vsebinsko vezane na konkretno reševanje aktualne okoljske problematike na raznih koncih sveta, ki se je lotevajo lokalne skupnosti in v katere se vključujejo tudi šolarji.

Sledita dve poročili o projektih Mednarodne mladinske knjižnice, IJB, iz Münchna. Elliott Schreiber opiše v prispevku *The Exhibition 'Hello, Dear Enemy!' and the Power of Collaboration* (Razstava *Pozdravljen, dragi neprijatelj!* in moč sodelovanja) potujočo razstavo *Hello, Dear Enemy! Picture Books for Peace and Humanity* (*Pozdravljen neprijatelj! Slikanice za mir in humanost*), ki je skupaj s spremljajočimi dejavnostmi vzbudila veliko zanimanja in bila izjemno uspešna v ZDA. Strokovni sodelavec IJB Jochen Weber pa opiše prispevku *Arabic-Language Children's Literature* (Mladinska literatura v arabščini) projekt, s katerim želi IJB predstaviti mladinsko literaturo v arabščini. Za veliko število imigrantskih otrok so knjige pomembne za njihovo integracijo, so povezava z njihovim prvim domom, gradijo mostove do arabskega sveta in spodbujajo medkulturno izmenjavo. Projekt vključuje izdajo katalogov knjig v arabščini, pogovore o literaturi v arabščini in razstavo s predstavitvijo vidnejših arabskih ilustratorjev.

Liz Page je pripravila poročilo o delovanju IBBY. Na prvem mestu je objavljena poslanica otrokom sveta ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke 2020, katere sponzor je bila Slovenska sekcija IBBY. Poslanico z naslovom *Lakota po besedah* je napisal pisatelj Peter

Svetina in v angleščino prevedel Jernej Župančič. Plakat, ki je predstavljen na zadnji strani platnic revije, je ustvaril ilustrator Damijan Stepančič. Peter Svetina in Damijan Stepančič sta tudi nominirana za Andersenovo nagrado 2020.

Objavljeni so nagrajenci najpomembnejših mednarodnih nagrad za ilustracijo 2019, nagrade Nami Concours, nagrade BIB in nagrade za mlade ilustratorje Golden Pinwheel. Med nagrajenkami sta tudi ilustratorki iz Slovenije. Ana Zavavlav je prejela Purple Island Nami Concours za ilustracije v knjigi Toona Tellegena *The Healing of the Cricket* (*Črčček in temačni občutek*), Maja Kastelic je prejela plaketo Bienala ilustracij BIB'19 za ilustracije v knjigi Anastasie Quarwani *Koozi*. Članica mednarodne žirije za nagrade BIB'19 je bila tudi Tatjana Pregl Kobe.

IBBY potujoče razstave knjig, ki so prejele častne nagrade IBBY Honour List, gostujejo v številnih državah po svetu. Z velikim uspehom in pozornostjo je razstava *IBBY Honour List 2018* gostovala v Avstraliji.

Priljubljene in dobro obiskane so tudi rikša-knjžnice v odmaknjenih predelih v Pakistanu, o čemer poroča Basarat Midhat Kazim.

V tej številki je objavljen tudi plakat, ki vabi na 37. mednarodni kongres IBBY v Moskvo v času od 5. do 7. septembra 2020.

Moskva je mesto, ki bo gostila 37. mednarodni IBBY kongres. Zaradi pandemije je kongres bil prestavljen iz leta 2020 na leto 2021, na kar nas opozori ponovno objavljen plakat, tokrat v barvah, s spremenjenim datumom, na zadnji strani platnic. Posebna, **druga številka**, je kot običajno posvečena predstavitvi mladinske književnosti države gostiteljice kongresa, tokrat ruske. Kljub težavam zaradi pandemije so v številki zbrani zanimivi prispevki, ki nas seznanijo s produkcijo mladinske književnosti, s prizadevanji

za promocijo mladinske literature in branja in nam predstavijo ugledne ruske mladinske pisatelje in ilustratorje.

Ekaterina Asonova in Olga Bukhina pišeta v prispevku *Everything Is New: The Publishers, the Authors, and Most Important, the Readers* (Vse je novo: založniki, avtorji, in najpomembnejši, bralci) o razvoju ruske mladinske literature v času po razpadu Sovjetske zveze. S pojavom novih založb, ki so izdajale številne kvalitetne prevode in spodbujale domače avtorje, z uvedbo nagrad, z izobraževanjem kadrov, ki posredujejo mladinsko literaturo, s strokovnimi srečanji, z vključevanjem digitalnih medijev lahko govorimo o oživitvi in razvoju ruske mladinske literature. Mladi bralci posegajo po knjigah, ki jih berejo skupaj s starši, po od nekdaj priljubljeni poeziji, po fantazijskih knjigah in pravljicah, po zgodovinskih in poučnih knjigah ter po realističnih zgodbah, ki zajemajo tudi sodobno problematiko mladih.

Maria Mayofis poda v prispevku *Soviet Children's Literature of the »Thaw« Period: Discoveries and Utopias* (Sovjetska mladinska literatura v obdobju »odjuge«: odkritja in utopije) precej natančen pregled sovjetske mladinske literature v času od leta 1953 (po Stalinovi smrti) do 1968. S političnimi spremembami je v tem času prišlo v Sovjetski zvezi tudi do sprememb na področju mladinske literature. Na otroke se je prenehalo gledati kot na projekte vzgoje, spoštovati se je pričela njihova osebnost, kar so tako pri knjižnih junakih kot pri bralcih mladinski avtorji upoštevali in prenesli v literaturo.

Pedagogi so v Rusiji vedno imeli odločujoč vpliv na mladinsko literaturo. Za skoraj celo dvajseto stoletje so izrinili iz bralskega dosega detektivske zgodbe domačih avtorjev in prevedene. Kljub priljubljenosti detektivskih zgodb o Natu Pinkertonu med mladimi bralci so pedagogi obsodili ta žanr za neprimernega,

nevezgojnega, nemoralnega in neumetniškega, kar je obveljalo do zadnjih let prejšnjega stoletja. Svetlana Maslinskaya je temu posvetila svoj prispevek *Nat Pinkerton: A Missing Genre in Russian Children's Literature* (Nat Pinkerton: pogrešan žanr v ruski mladinski literaturi).

V pogovorih spregovori o sebi in o svojem delu več ruskih ustvarjalcev mladinske književnosti. Alyazia Khalifa nam predstavi mlajšo, leta 1979 rojeno pisateljico Nino Daševskajo, ki piše realistične krajše zgodbe in romane o najstnikih. Za svoja dela je prejela več nagrad in je nominiranka za nagrado ALMA.

V pogovoru z Olgo Monina in Anno Zolotarevo je klepetala ena najodličnejših ruskih ilustratork Anastasia Arkhipova.

Olga Monina, Olga Mäeots in Anastasia Arkhipova so se pogovarjale z uveljavljenimi ruskimi ilustratorkami in ilustratorji, z Igorjem Olejnikovom, Andersenovim nagrajencem za ilustracije 2018, z Aleksandrom Koškinom, z Antonom Lomaevom, z Levom Elinom, z Viktorijo Fomino, z Anno Desnitskajo, z Ekaterino Kazeikino in z umetnostnim kritikom Dmitrijem Fominom, o knjižnih ilustracijah v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti in o njihovem osebnem odnosu do ilustracij.

Olga Muravieva, Angela Lebedeva in Anastasia Pimkina so zastavile vprašanja sedmim strokovnjakinjam in strokovnjakom iz založb v Rusiji o stanju in perspektivah izdajanja mladinske literature. V odgovorih je bilo povedano, da si prizadevajo izdajati žanrsko pestro mladinsko književnost s sodobnimi temami. Poudarili pa so tudi to, da je izdajanje mladinske literature še precej obremenjeno s tradicijo, da je kljub izvrstnim ilustratorjem večji poudarek na besedilu kot na likovnem delu, da so cene knjig prenzke v primerjavi s stroški izdaje,

da ruska mladinska literatura za razliko od literature za odrasle težko prodre na mednarodni trg, prevodi in izdaje v drugih državah so zelo redki. Eno od pomembnih priložnosti za promocijo ruske mladinske literature vidijo na mednarodnem kongresu IBBY 2021.

Sledi več prispevkov, ki se navezujejo prav na promocijo mladinske literature in branja.

Uspešen pri promociji mladinske literature in branja je festival mladinske literature v Tuli, ki je dobro obiskan in je s svojimi kvalitetnimi prireditvami postal vzorčen primer tudi za druge kraje v Rusiji. Več o festivalu piše Irina Ročeva v prispevku *The Children's Book Festival LiteraTula, in the Homeland of Leo Tolstoy* (Festival mladinskih knjig LiteraTula, v domovini pisatelja Tolstoja).

Tudi tekmovanje, osnovano na igri, je pritegnilo veliko mladih, pa tudi njihovih staršev, k branju mladinske literature. O tem tekmovanju, ki so ga organizirali v predelu Pospelikhinski v altajski pokrajini, piše Svetlana Lublinskaja v prispevku »*Red and Win*« (»Preberi in zmagaj«).

Za promocijo knjig in branja se vse bolj uveljavlja moderna tehnologija, o čemer piše Elizaveta Zapiataia v prispevku *Children's Booktube as a Modern Technology to Promote Books and Reading* (Spletna stran za otroško literaturo kot moderna tehnologija za promocijo knjig in branja).

Branje knjig nam omogoča da spoznavamo druge narode in kulture. Že za najmlajše bralce je uspešno zaživel projekt »*Azbuka v Rossii*« (ABC knjige v Rusiji), ki jih v povezavi s črkami abecede seznanja z drugimi narodi v multinacionalni Rusiji. O projektu piše Gurija Osmanova v prispevku *We Are Different but We Are Together: Implementing the Project Azbuka v Rossii* (Smo različni, a smo skupaj: izvedba projekta ABC knjige v Rusiji).

Učenci tujih jezikov so se navdušeno vključili v tekmovanje z naslovom Ročna izdelava slikanic v tujih jezikih, o čemer piše Olga Mäeots v prispevku *Russian Children Making Picturebooks in Foreign Languages* (Ruski otroci delajo slikanice v tujih jezikih).

Pomembno mesto za proučevanje mladinske književnosti ima Nacionalna elektronska mladinska knjižnica, ki nam jo predstavi Ilja Gavrišin v prispevku *National Electronic Children's Library: A Living History of Russian Children's Literature* (Nacionalna elektronska knjižnica: Živa zgodovina ruske mladinske književnosti).

Anna Godiner piše v prispevku *Portrayals of Disability in the Circle of Teenage Reading of the Twenty-First Century* (Prikaz prizadetosti v knjigah za najstnike v enainvajsetem stoletju) o nekaterih sodobnih literarnih delih za najstnike, ki govorijo o ljudeh s posebnimi potrebami.

Izdajanje prevedenih knjig iz številnih drugih držav, pa tudi manjšinskih jezikov v Ruski Federaciji je danes zelo živahno. Za razliko od časov Sovjetske zveze, ko so založbe morale upoštevati omejitve, ki so jih narekovali državni predpisi, je izdajanje prevodov praktično neomejeno. Seveda se prevaja in ponatiskuje svetovna klasična otroška in mladinska literatura. Prevedena je večina knjig, Andersenovih nagrajencev, nagrajencev ALMA in mnogo knjig IBBY častne liste ter knjig, uvrščenih med Bele vrane. Poleg prevodov so pomembne tudi literarne adaptacije, delo odličnih pisateljev, kot je primer *Buratina*. Nekateri prevodi so z izjemno likovno interpretacijo teksta domačih ilustratorjev nastale mojstrovine. Prevedene knjige so in še vedno vplivajo na domače besedne umetnike. Težave pri prevajanju, kot je prevajanje humoriistične literature, nonsensa, poezije in literature iz manjšinskih jezikov, skušajo

reševati na strokovnih seminarjih. Za prepoznavnost in uveljavljanje ruske mladinske literature ter prevajanje v druge jezike si zelo prizadevajo s prisotnostjo na mednarodnih knjižnih sejmih in knjižnih festivalih. O vsem tem piše Olga Mäeots v prispevku *Translated Children's Books in Russia* (Prevedene mladinske knjige v Rusiji).

Prispevek Aline Lazareve je poklon leta 1938 rojenemu in leta 2019 preminulemu ruskemu umetniku, ilustratorju, filmarju, lutkarju in pedagogu Sergeju Aleksandroviču Alimovu.

Med informacijami o IBBY nas Liz Page obvešča o delu žirij in proglasitvah IBBY nagrad, kar je potekalo zaradi pandemije po spletu. Seznanjeni smo z novim logom IBBY. Prispevka Leene Maissen in Sabine Fuchs pa sta posvečena Petru Schnecku (1943–2019), uglednemu in aktivnemu članu IBBY, ki je bil tudi predsednik IBBY od 2002 do 2006.

V **tretji številki** sta predstavljena Andersenova nagrajenca 2020, pisateljica Jacqueline Woodson iz ZDA in ilustratorka Albertine iz Švice ter finalisti za Andersenovo nagrado, med njimi pisatelj Peter Svetina iz Slovenije.

Jacqueline Woodson in njeno delo nam predstavi Krystal Howard v prispevku *Black Girlhood, Representation, Place, and Relationships in Jacqueline Woodson's Work* (Črno dekleštvo, predstavitev, položaj in odnosi v delih J. W.). Še več o sebi pa ji pisateljica zaupa v posebnem pogovoru *An Interview with Jacqueline Woodson: Black Childhood, Telling the Truth, and Writing as Activism* (Pogovor z J. W.: Črno otroštvo, povedati resnico in učinkovito pisanje), ki je tudi objavljen v tej številki. J. W. opisuje v svojih delih za otroke in mladostnike življenje Afroameričanov in izpostavlja teme, kot so rasizem, družbeni problemi, zveza s partnerji istega spola. Za svoja dela je prejela več nagrad,

leta 2018 tudi Astrid Lindgren Memorial Award.

Dela izjemne ilustratorke Albertine nam predstavi Loreto Núñez v prispevku *Albertine's Unexpected Encounters: A Commitment to Diversity* (Albertinina nepričakovana srečanja: zaveza do raznolikosti). Albertine v svojih delih, za katera je prejela več nagrad, na humoren način in z izrazitimi barvnimi poudarki prikaže raznolikost, ki lepša in bogati naš planet. Sylvie Neeman pa se v prispevku »*I Am an Author Who Draws*« (Sem pisateljica, ki riše) z Albertine pogovarja o njenem odnosu do sveta, do ustvarjanja in do soproga, pisatelja Germana Zulla s katerim sta močno ustvarjalno povezana. Leta 1999 je Albertine prejela zlato jabolko BIB.

Finalisti za Andersenovo nagrado 2020 so: argentinska pisateljica María Cristina Ramos, belgijski pisatelj Bart Moeyaert, francoska pisateljica Marie-Aude Murail, iranski pisatelj Farhad Hasanzadeh, slovenski pisatelj Peter Svetina, kanadska ilustratorka Isabelle Arsenaault, japonski ilustrator Seizo Tashima, nizozemska ilustratorka Sylvia Weve, poljska ilustratorka Iwona Chmielewska in španska ilustratorka Elena Odriozola. Avtor predstavitve Petra Svetine in njegovega dela je dr. Igor Saksida.

Mednarodna žirija za nagrado Hansa Christiana Andersena 2020 je izbrala še 20 knjig, ki jih priporoča, da v prevodih pridejo do čim več otrok po svetu. Med temi še posebej priporočenimi knjigami je tudi knjiga *Arsenije!* z ilustracijami Damijana Stepančiča, ki jo je napisala Lucija Stepančič.

V tej številki nas Björn Sundmark v prispevku *Children's Covid-19 Literature* opozori na nekaj e-knjig, katerih vsebina je povezana s korona pandemijo. Knjige so v več jezikih dostopne na spletni strani www.lifetreebooks.org.cn

Na straneh, namenjenih IBBY novicam, sta predstavljena Andersenova

nagrajenca 2020 Jacqueline Woodson in Albertine, finalisti za Andersenovo nagrado, knjige, ki jih še posebej priporoča žirija Andersenove nagrade, med drugim pa še nagrajeni projekt za spodbujanje branja z nagrado IBBY-Asahi Reading Promotion Award 2020, ki je tokrat Casa Cuna Cuenteros (Jasli pripovedk) iz Argentine, predstavljena sta nagrajenca z nagrado IBBY-iRead Outstanding Reading Promoter Award, Marit Törnqvist iz Nizozemske in Zhu Yongxin iz Kitajske, in predstavljeni so IBBY-Yamada projekti 2020 za promocijo branja.

Uredništvo revije je izbralo in objavilo v **četrty številki** članke, ki niso vezani na neko dogovorjeno, določeno temo, povezano z mladinsko književnostjo, ampak jo prosto obravnavajo z različnih vidikov. Glavna urednika Petros Panaou in Janelle Mathis vabita sodelavce po svetu, da za objavo v reviji pošljejo intervjuje z mladinskimi pisatelji in ilustratorji na e-naslova: ppanaou@ugla.edu & janelle.mathis@unt.edu

Daniel Feldman je izbral temo holokavsta v knjigah za otroke mednarodno priznanega pisatelja in Andersenovega nagrajenca Urija Orleva. V članku *The Holocaust as Adventure in Uri Orlev's Children's Books* (Holokavst kot pustolovščina v knjigah za otroke Urija Orleva) izpostavi knjige Urija Orleva, v katerih doživljajo holokavst otroci, ki se, ne da bi povsem razumeli realno situacijo, borijo za preživetje kot v kakšni pustolovščini. V nekaterih knjigah pa pisatelj otrokom približa tragično problematiko s pomočjo prispevkov.

Navadno je gozd v mladinski literaturi prostor, ki je kraj neprijetnih doživetij. V knjigah švedske pisateljice in ilustratorke Else Beskow pa je gozd prijazen do vseh. V prispevku *The Giving Trees: Elsa Beskow, Ecocriticism, and the Benevolent Forest* (Radodarna drevesa: Elsa Beskow, ekokritika in dobrohoten

gozd) analizira Rachel Sakrisson nekaj slikanic Else Beskow.

V prispevku *Otherring Authors in the Name of Authenticity: Critiquing Colonialism with The Arab of the Future* (Drugi avtorji v imenu verodostojnosti: kritiziranje kolonializma v knjigi *Arabec prihodnosti*) piše Mark D. McCarthy o tem, kako zahodni, beli svet gleda na knjige avtorjev, ki v drugem kulturnem območju opisujejo svoje spomine in izkušnje iz preteklosti.

Obsežen prispevek *Global Rainbow Families: Examining Visual Depictions of Same-Sex Couples in International Picturebooks* (Globalne mavrične družine: raziskava vizualne upodobitve istospolnih parov v slikanicah iz mednarodnega prostora) o likovnih upodobitvah v slikanicah o mavričnih družinah sta pripravila Jamie Campbell Naidoo in Kaitlyn Lynch. Z mednarodnim izborom sta želela prikazati, kako v raznih državah po svetu pristopajo do LGBTQ slikanic. Pri raziskovanju ju je zanimalo, kako so upodobljeni prizori medsebojnih telesnih stikov, kot so poljubi, objemi, dotiki, razlike med upodobitvijo lezbičnih in gejevskih parov in otrok pri enih oziroma drugih parih, opis in oris človeške reprodukcije, upodobitve golote in kako lahko izbrane slikanice vplivajo pri bralcih na razumevanje LGBTQ družin.

V prispevku *Picturing Arab Youth and Societies at the Turn of the Twenty-First Century* (Upodabljanje arabske mladine in družb na prehodu v enaindvajseto stoletje) nam Tina Sleiman predstavlja Alija Chamseddina, rojenega leta 1955, odličnega libanonskega ilustratorja in njegov umetniški razvoj.

Čilska pisateljica María José Ferrada razkriva svoj odnos do literature v pogovoru *A Conversation with María José Ferrada*, ki sta ga pripravila in zapisala Marcelo E. González Z. in Andrea Calsals Hill. Pogovor je napisan v španskem in angleškem jeziku.

Mark West je v Stockholmu obiskal otroški kulturni center Junibacken, posvečen predvsem Astrid Lindgren in njenim knjigam, predstavlja pa tudi druge skandinavske mladinske pisatelje in ilustratorje. Center združuje elemente interaktivnega otroškega muzeja, otroško gledališče in knjigarno za otroke, kjer si otroci lahko ogledajo predstave, lahko sami prirejajo igre in si izberejo knjige. Center je opisal v prispevku *A Place to Play in Astrid Lindgren's Stories* (Prostor za igranje v zgodbah Astrid Lindgren).

David Campos opiše v prispevku *The Legacy of Jane Goodall: Using Children's Literature to Teach about an Iconic Scientist* (Zapuščina Jane Goodall: Poučevanje z uporabo mladinske literature o ikonski znanstvenici) kar nekaj mladinskih knjig, v katerih spoznamo znanstvenico in njeno življenjsko delo, ki ga je posvetila proučevanju šimpanzov.

Georgia Karantona in Tasoula Tsilimeni opišeta v prispevku *Yellow Hats as Yellow Stars* (Rumeni klobuki kot rumene zvezde) knjigo *Rumeni klobuki*, ki jo je napisala in ilustrirala grška avtorica Kelly Matathia-Kovo. Avtorica v njej domiselno in tankočutno mladim pripoveduje o holokavstu.

Kdor želi поблиže spoznati Hong Kong, njegove prebivalce, jezik, kulturo, kulinariko in še kaj, naj seže po mladinski seriji knjig o Hong Kongu, katere avtorica besedil je Anna Tso, avtorica ilustracij pa Joanne Lo. Serijo opiše in priporoča Helena Hing Wa Sit v prispevku *New Adventures in Hong Kong* (Nove dogodivščine v Hong Kongu).

Moldavijskega ilustratorja Lică Sainciuc in njegovo delo nam predstavlja Vladimir Kravčenko v prispevku *Lică Sainciuc: As Happy as a Lark, across the Years* (Lică Sainciuc: Tako srečen kot škrjanec, skozi leta). Omenja tudi katalog (Kravčenko Vladimir: *Lică*

Sainciuc: Grafică de carte pentru copii. Lumina, 2019), v katerem je več kot dvesto avtorjevih ilustracij s komentarjem v romunskem in angleškem jeziku.

Čilski pisatelj Antonio Skármeta in španski ilustrator Alfonso Ruano sta avtorja knjige *The Composition* (Spis) iz leta 2005. Knjigo o tem, kako doživljajo mladi vojaško diktaturo, opiše Ritwik Ghosh v prispevku *Reflections on the Aesthetics of Antonio Skármeta's Picturebook, The Composition* (Premisleki o estetiki v slikanici *Spis* Antonija Skármeta).

Mednarodna mladinska knjižnica v Münchnu, IJB, je pripravila raziskavo odnosa med literaturo za mladostnike in družbo. Projekt je potekal v dveh oblikah, v obliki pogovorne delavnice, v katero so bili vključeni pisatelji, in v obliki literarnih taborov za mlade med petnajstim in osemnajstim letom. Na pogovorni delavnici, ki je bila zaradi epidemije samo ena, so pisatelji, novinarji in blogerji od vsepovsod razpravljali o političnih aspektih mladinske literature, kaj lahko mladinska literatura doprinese družbi, ali lahko vpliva na mladostnikov pogled na svet, ali socialne vsebine vplivajo na njihovo razmišljanje o pravici, politiki in o podobnih vprašanjih. Na literarnem taboru, ki je potekal v treh sekcijah z naslovi: *Svet je krivičen. Pokažite nam tekste, ki so vas premaknili* in *Rešimo svet*, so strokovnjaki z mladimi v prvi sekciji razpravljali o krivicah in o knjigah na to temo, v drugi sekciji o knjigah, ki so se posamezne mlade bralce še posebej dotaknile in so jih zato izbrali za predstavitev na taboru, v tretji sekciji, z motom *Rešimo svet*, je potekalo razpravljanje o boljšem svetu. Organizirani sta bili novinarska delavnica z intervjuji v živo po mestu in delavnica empatičnega pisanja. Literarni tabor se je dogajal v Hiši literature (Das Literaturhaus) v Münchnu. Christiane Raabe, direktorica IJB, je v prispevku *LiteratureCAMP*,

»*The World Is Unjust*«: *Show Us Texts That Move You* (LiterarniKamp, »Svet je krivičen«: Pokažite nam tekste, ki so vas premaknili) poudarila uspešnost projekta, ki ga bodo še nadgradili in z njim nadaljevali po vsej državi. Podrobnejše informacije o taboru so dostopne na spletu www.literaturhaus.muenchen.de/literaturcamp/ in www.instagram.com/lit.camp/

V rubriki Fokus IBBY, ki jo pripravlja Liz Page, je poročilo o virtualnem zasedanju IBBY skupščine, na kateri so bili izvoljeni člani izvršnega odbora, predsednik IBBY, ki bo ponovno Mingzhou Zhang iz Kitajske, predsednica žirije za Andersenovo nagrado, ki bo tudi ponovno Junko Yokota iz ZDA, ter za glavna urednika revije *Bookbird* tudi drugič izvoljena Janelle Mathis in Petros Panaou, oba iz ZDA. Članica mednarodne žirije za Andersenovo nagrado 2020 Viviane Ezratty je napisala izčrпно poročilo o delu članov žirije, med katerimi je bila tudi dr. Tina Bilban. Žirija se je za končno odločitev sestala v IJB v Münchnu.

Tudi tokrat so v vsaki številki na dopisnicah objavljene mladinske knjige, na katere želijo opozoriti sekcije iz vsega sveta. IJB pa pripravi krajšo predstavitev strokovnih knjig o mladinski književnosti.

Tanja Pogačar

NAGRADA KRISTINE BRENKOVE ZA IZVIRNO SLOVENSKO SLIKANICO 2021

Žirija v sestavi: akademski slikar in stripar Ciril Horjak, Maja Logar, vodja službe za mlade bralce v Mariborski knjižnici, in Darka Tancer-Kajnih (predsednica), urednica strokovne revije *Otrok in knjiga*, je pregledala 23 na razpis prispelih slikanic in na svoji prvi seji